

شماره ثبت:

۵۶۴

شماره ترتیب چاپ:

۱۳۹۶

تاریخ چاپ:

نام دفاتر:

مطالعات اقتصادی

مطالعات زیربنایی

شماره مسلسل:

۲۰۰۷۹۰۸

مرداد ماه ۱۳۸۵

اظهاری نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اصلاح ماده (۱۱۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی،

اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موضوع ماده (۳۶)

قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی»

مقدمه

بازنگری در سیاست‌های تجاری و اتخاذ تصمیماتی در بخش تجارت خارجی همواره یکی از حوزه‌های چالش‌برانگیز بخش خارجی اقتصاد کشور بوده است. یکی از راهکارها برای حل معضلات عمده و کلان کشور تشکیل مجامع، شوراها و کمیته‌هایی است که با حضور نمایندگان دستگاه‌های مختلف به ارائه دستورالعمل‌هایی جهت رفع مشکلات بخش و نظارت بر حسن اجرای آن‌ها می‌پردازند. حضور ناظرانی از مجلس شورای اسلامی در این کمیته‌ها نیز مؤید لزوم اعمال نقش نظارتی مجلس بر این مجامع و شوراها می‌باشد. در این گزارش سعی خواهد شد به صورت خلاصه به بررسی لایحه اصلاح ماده (۱۱۷) قانون برنامه سوم موضوع ماده (۳۶) قانون برنامه چهارم مبنی بر تغییر در ترکیب شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی پرداخته شود.

موضوع ماده (۱۱۷) قانون برنامه سوم تنفیذ شده در ماده (۳۶) قانون برنامه چهارم

هدف اصلی این مواد تشکیل شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی است که در ضمن آن به اهداف، ترکیب و دبیرخانه شورای عالی توسعه صادرات و همچنین تشکیل کمیته توسعه صادرات می‌پردازد. اهداف تأسیس شورای عالی توسعه صادرات عبارتند از:

۱. تنظیم خط‌مشی‌های صادرات کشور،

۲. تعیین کمک‌ها و تسهیلات قابل ارائه به بخش صادرات،

۳. رفع مشکلات و موانع بخش صادرات،

۴. اجرای سیاست‌های مصوب برنامه سوم.

ترکیب این شورا شامل ۱۶ عضو ثابت و ۳ عضو ناظر به شرح زیر می‌باشد:

ریاست جمهور یا معاون اول وی به‌عنوان ریاست شورا، وزیران بازرگانی، صنایع، معادن و فلزات، تعاون، امور خارجه، نفت، امور اقتصادی و دارایی، کشاورزی، جهاد سازندگی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مدیر عامل بانک توسعه صادرات و رؤسای مرکز توسعه صادرات ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون و سه نفر عضو ناظر از نمایندگان مجلس از کمیسیون‌های امور بازرگانی و توزیع، امور برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارایی و تعاون.

دبیرخانه این شورا در وزارت بازرگانی مستقر بوده و موظف است گزارش عملکرد شورا را هر سه ماه یک بار به کمیسیون‌های مجلس ارسال نماید. همچنین در این ماده کمیته‌ای با نام کمیته توسعه صادرات استان به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل بازرگانی، گمرک، سازمان برنامه و بودجه و ادارات کل ذی‌ربط حسب مورد و مدیر عامل بانک صادرات استان تشکیل می‌شود.

موضوع لایحه

در این لایحه دو نوع اصلاح شکلی و محتوایی درخصوص ترکیب شورای عالی صادرات مدنظر قرار گرفته است:

۱. شکلی که ناشی از تغییر نام برخی وزارتخانه‌ها و کمیسیون‌های مجلس بوده و به شرح زیر است:

الف) وزارتخانه‌های (صنایع) و (معادن و فلزات) ادغام شده‌اند و لذا وزارت صنایع و معادن موردنظر قرار گیرد.

ب) وزارتخانه‌های (جهاد سازندگی) و (کشاورزی) ادغام شده‌اند و لذا وزارت جهاد کشاورزی مورد نظر قرار گیرد.

ج) کمیسیون‌های (امور بازرگانی و توزیع)، (امور اقتصادی و دارایی و تعاون) ادغام شده‌اند و لذا کمیسیون اقتصادی موردنظر

قرار گیرد.

د) کمیسیون (امور برنامه و بودجه) به عنوان برنامه و بودجه و محاسبات اصلاح شود.

۲. محتوایی (ناشی از لزوم تغییر ترکیب شورا):

الف) اضافه شدن وزیر راه و ترابری به شورا

ب) اضافه شدن رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به شورا

ج) اضافه شدن نمایندگان کمیسیون‌های (صنایع و معادن) و (کشاورزی) مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر در شورا

بررسی موضوع

۱. کلیه اصلاحات شکلی که ناشی از تغییر نام برخی وزارتخانه‌ها و کمیسیون‌های مجلس است مورد تأیید می‌باشد.

۲. در خصوص پیشنهادات محتوایی ذکر شده با توجه به انجام مطالعاتی در مرکز پژوهش‌ها درخصوص وظایف قانونی، کارامدی و

وظایف ناظرین در کلیه مجامع و شوراهای، شایسته است در اتخاذ تصمیم به این نکته توجه شود.

با این حال توجه به نکات زیر ضروری است:

الف) با توجه به توجیه لایحه درخصوص ارتباط مستمر و گسترده بنگاه‌های صادراتی کشور با بخش حمل و نقل اعم از هوایی،

دریایی، زمینی و جاده‌ای و ضرورت توجه به رفع موانع و محدودیت‌های ناشی از این بخش افزودن وزیر راه به مجموعه شورا

بلامانع می‌باشد.

ب) با توجه به توجیه لایحه درخصوص ضرورت تأمین به موقع بودجه و اعتبارات بخش صادرات به‌ویژه جوایز و مشوق‌های

حمایتی مربوطه افزودن رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به مجموعه شورا بلامانع می‌باشد.

ج) با توجه به لزوم افزایش نظارت مجلس در جنبه‌های مختلف بر فعالیت مجامع و شوراهای افزایش ۳ نفر نماینده مجلس به عنوان

ناظر به چهار نماینده بلامانع است. هر چند این امر نیاز به بررسی کامل اثربخشی و کارامدی حضور نمایندگان در مجامع و شوراهای

دارد.